

| अथ नवमं मण्डलम् |

(10)

1

(म.9, अनु.1)

ऋषिः मधुच्छन्दाः वैश्वामित्रः	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-------------------------------	---------------	-------------------

स्वादिष्ठया मदिष्ठया पवस्व सोम धारया	। इन्द्राय पातवे सुतः	॥ 1 ॥
रक्षोहा विश्वचर्षणिरुभि योनिमयोहतम्	। द्रुणा सधस्थमासदत्	॥ 2 ॥
वृत्रिवाधातमो भव महिष्ठो वृत्रहन्तमः	। पर्षि राधो मघोनाम्	॥ 3 ॥
अभ्यर्ष महानां देवानां वीतिमन्धसा	। अभि वाजमुत श्रवः	॥ 4 ॥
त्वामच्छां चरामसि तदिदर्थं दिवेदिवे	। इन्दो त्वे न आशसः	॥ 5 ॥
पुनाति ते परिस्रुतं सोमं सूर्यस्य दुहिता	। वारैणु शश्वता तना	॥ 6 ॥
तमीमण्वीः समर्य आ गृभ्णन्ति योषणो दश	। स्वसारुः पार्ये दिवि	॥ 7 ॥
तमीं हिन्वन्त्यगुवो धमन्ति बाकुरं दृतिम्	। त्रिधातु वारुणं मधु	॥ 8 ॥
अभीर्म्ममघ्या उत श्रीणन्ति धेनवः शिशुम्	। सोमिन्द्राय पातवे	॥ 9 ॥
अस्येदिन्द्रो मदेष्वा विश्वा वृत्राणि जिघ्रते	। शूरो मघा च मंहते	॥ 10 ॥

(10)

2

(म.9, अनु.1)

ऋषिः मेधातिथिः काण्वः	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-----------------------	---------------	-------------------

पवस्व देववीरति पवित्रं सोमं रंहा	। इन्द्रमिन्द्रो वृषा विश	॥ 1 ॥
आ वच्यस्व महि प्सरो वृषेन्दो द्युम्रवत्तमः	। आ योनिं धर्णसिः संदः	॥ 2 ॥
अधुक्षत प्रियं मधु धारा सुतस्य वेधसः	। अपो वसिष्ट सुक्रतुः	॥ 3 ॥
महान्तं त्वा महीरन्वापो अर्षन्ति सिन्धवः	। यद्गोभिर्वासयिष्यसे	॥ 4 ॥
समुद्रो अप्सु मामृजे विष्टम्भो धरुणो दिवः	। सोमः पवित्रे अस्मयुः	॥ 5 ॥
अचिक्रददृष्टा हरिर्महान्मित्रो न दर्शतः	। सं सूर्येण रोचते	॥ 6 ॥
गिरस्त इन्दु ओजसा मर्मृज्यन्ते अपस्युवः	। याभिर्मदायु शुम्भसे	॥ 7 ॥
तं त्वा मदायु घृष्वय उ लोककृतुमीमहे	। तव प्रशस्तयो महीः	॥ 8 ॥
अस्मभ्यमिन्द्रविन्द्रयुर्मध्वः पवस्व धारया	। पर्जन्यो वृष्टिमाँइव	॥ 9 ॥
गोषा इन्दो नृषा अस्यश्वसा वाजसा उत	। आत्मा यज्ञस्य पूर्व्यः	॥ 10 ॥

(10)

3

(म.9, अनु.1)

ऋषिः शुनःशेपः आजीगर्तिः	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-------------------------	---------------	-------------------

एष देवो अमर्त्यः पर्णवीरिव दीयति	। अभि द्रोणान्यासदम्	॥ 1 ॥
एष देवो विपा कृतोऽति ह्वरांसि धावति	। पवमानो अदाभ्यः	॥ 2 ॥
एष देवो विपन्युभिः पवमान ऋतायुभिः	। हरिर्वाजाय मृज्यते	॥ 3 ॥

एष विश्वानि वार्या शूरो यत्रिव सत्वभिः	पर्वमानः सिषासति	॥ 4 ॥
एष देवो रथर्यति पर्वमानो दशस्यति	आविष्कृणोति वग्वनुम्	॥ 5 ॥
एष विप्रैरभिष्टुतोऽपो देवो वि गाहते	दध्रुवानि दाशुषे	॥ 6 ॥
एष दिवं वि धावति तिरो रजांसि धारया	पर्वमानः कर्निक्रदत्	॥ 7 ॥
एष दिवं व्यासरत्तिरो रजांस्यस्पृतः	पर्वमानः स्वध्वरः	॥ 8 ॥
एष प्रत्नेन जन्मना देवो देवेभ्यः सुतः	हरिः पवित्रे अर्षति	॥ 9 ॥
एष उ स्य पुरुव्रतो जज्ञानो जूनयन्निषः	धारया पवते सुतः	॥ 10 ॥

(10)

4

(म.9, अनु.1)

ऋषिः हिरण्यस्तूपः आङ्गिरसः	छन्दः गायत्री	देवता पर्वमानः सोमः
----------------------------	---------------	---------------------

सना च सोम जेषि च पर्वमान महि श्रवः	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 1 ॥
सना ज्योतिः सना स्वर्विश्वा च सोम सौभगा	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 2 ॥
सना दक्षमुत क्रतुमप सोम मृधो जहि	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 3 ॥
पवीतारः पुनीतन सोममिन्द्राय पातवे	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 4 ॥
त्वं सूर्ये न आ भञ्ज तव क्रत्वा तवोतिभिः	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 5 ॥
तव क्रत्वा तवोतिभिर्ज्योक्पश्येम् सूर्यम्	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 6 ॥
अभ्यर्ष स्वायुध सोम द्विबर्हसं रयिम्	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 7 ॥
अभ्यर्षानपच्युतो रयिं समत्सु सासहिः	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 8 ॥
त्वां यज्ञैरवीवृध्नुपर्वमान विधर्मणि	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 9 ॥
रयिं नश्चित्रमश्विनमिन्द्रो विश्वायुमा भर	अथा नो वस्यसस्कृधि	॥ 10 ॥

(11)

5

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा छन्दः गायत्री 1-7, अनुष्टुप् 8-11 देवता इध्मः समिद्धः अग्निः वा 1, तनूनपात् 2, इळः 3, बर्हिः 4, देवीर्दारः 5, उषासानक्ता 6, दैव्यौ होतारौ प्रचेतसौ 7, तिस्रः देव्यः सरस्वतीळाभारत्यः 8, त्वष्टा 9, वनस्पतिः 10, स्वाहाकृतयः 11
--

समिद्धो विश्वतस्पतिः पर्वमानो वि राजति	प्रीणन्वृषा कर्निक्रदत्	॥ 1 ॥
तनूनपात्पर्वमानः शृङ्गे शिशानो अर्षति	अन्तरिक्षेण रारजत्	॥ 2 ॥
ईळैन्यः पर्वमानो रयिर्वि राजति द्युमान्	मधोर्धाराभिरोजसा	॥ 3 ॥
बर्हिः प्राचीनमोजसा पर्वमानः स्तृणन्हरिः	देवेषु देव ईयते	॥ 4 ॥
उदातैर्जिहते बृहदारो देवीर्हिरण्ययीः	पर्वमानेन सुष्टुताः	॥ 5 ॥
सुशिल्पे बृहती मही पर्वमानो वृषण्यति	नक्तोषासा न दर्शते	॥ 6 ॥
उभा देवा नृचक्षसा होतारा दैव्या हुवे	पर्वमान इन्द्रो वृषा	॥ 7 ॥
भारती पर्वमानस्य सरस्वतीळा मही	इमं नो यज्ञमा गमन्तिस्त्रो देवीः सुपेशसः	॥ 8 ॥
त्वष्टारमग्रजां गोपां पुरोयावान्मा हुवे	इन्दुरिन्द्रो वृषा हरिः पर्वमानः प्रजापतिः	॥ 9 ॥

वन्स्पतिं पवमान् मध्वा समङ्गिधु धारया । सहस्रवल्शं हरितं भ्राजमानं हिरण्ययम् ॥ 10 ॥
विश्वे देवाः स्वाहाकृतिं पवमानस्या गत । वायुर्बृहस्पतिः सूर्योऽग्निरिन्द्रः सजोषसः ॥ 11 ॥

(9)

6

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-----------------------------	---------------	-------------------

मन्द्रया सोम धारया वृषा पवस्व देवयुः । अव्यो वारेष्वस्मयुः ॥ 1 ॥
अभि त्यं मद्यं मदमिन्दुविन्द्र इति क्षर । अभि वाजिनो अर्वतः ॥ 2 ॥
अभि त्यं पूर्व्यं मदं सुवानो अर्ष पवित्र आ । अभि वाजमुत श्रवः ॥ 3 ॥
अनु द्रप्सास इन्दव आपो न प्रवतासरन् । पुनाना इन्द्रमाशत ॥ 4 ॥
यमत्यमिव वाजिनं मृजन्ति योषणो दश । वने क्रीळन्तमत्यविम् ॥ 5 ॥
तं गोभिवृषणं रसं मदाय देववीतये । सुतं भराय सं सृज ॥ 6 ॥
देवो देवाय धारयेन्द्राय पवते सुतः । पयो यदस्य पीपयत् ॥ 7 ॥
आत्मा यज्ञस्य रंहा सुष्वाणः पवते सुतः । प्रलं नि पाति काव्यम् ॥ 8 ॥
एवा पुनान इन्द्रयुर्मदं मदिष्ठ वीतये । गुहा चिद्वधिषु गिरः ॥ 9 ॥

(9)

7

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-----------------------------	---------------	-------------------

असृग्रमिन्दवः पथा धर्मवृतस्य सुश्रियः । विदाना अस्य योजनम् ॥ 1 ॥
प्र धारा मध्वो अग्रियो महीरपो वि गाहते । हविर्हविष्णु वन्द्यः ॥ 2 ॥
प्र युजो वाचो अग्रियो वृषाव चक्रद्वने । सद्भाभि सत्यो अध्वरः ॥ 3 ॥
परि यत्काव्या क्विर्नृम्णा वसानो अर्षति । स्वर्वाजी सिषासति ॥ 4 ॥
पवमानो अभि स्पृधो विशो राजैव सीदति । यदीमृण्वन्ति वेधसः ॥ 5 ॥
अव्यो वारे परि प्रियो हरिर्वनेषु सीदति । रेभो वनुष्यते मती ॥ 6 ॥
स वायुमिन्द्रमश्विना साकं मदेन गच्छति । रणा यो अस्य धर्मभिः ॥ 7 ॥
आ मित्रावरुणा भगं मध्वः पवन्त ऊर्मयः । विदाना अस्य शकर्मभिः ॥ 8 ॥
अस्मभ्यं रोदसी रयिं मध्वो वाजस्य सातये । श्रवो वसूनि सं जितम् ॥ 9 ॥

(9)

8

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-----------------------------	---------------	-------------------

एते सोमा अभि प्रियमिन्द्रस्य काममक्षरन् । वर्धन्तो अस्य वीर्यम् ॥ 1 ॥
पुनानासश्चमूषदो गच्छन्तो वायुमश्विना । ते नो धान्तु सुवीर्यम् ॥ 2 ॥
इन्द्रस्य सोम राधसे पुनानो हार्दि चोदय । ऋतस्य योनिमासदम् ॥ 3 ॥
मृजन्ति त्वा दश क्षिपो हिन्वन्ति सप्त धीतयः । अनु विप्रा अमादिषुः ॥ 4 ॥
देवेभ्यस्त्वा मदाय कं सृजानमति मेधः । सं गोभिर्वासयामसि ॥ 5 ॥
पुनानः कलशेष्वा वस्त्राण्यरूषो हरिः । परि गव्यान्वव्यत ॥ 6 ॥

मृघोन् आ पवस्व नो जृहि विश्वा अप द्विषः। इन्दो सखायुमा विश ॥ 7 ॥
 वृष्टिं दिवः परि स्रव द्युम्नं पृथिव्या अधि । सहो नः सोम पृत्सु धाः ॥ 8 ॥
 नृचक्षसं त्वा व्यमिन्द्रपीतं स्वर्विदम् । भक्षीमहि प्रजामिषम् ॥ 9 ॥

(9)

9

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा छन्दः गायत्री देवता पवमानः सोमः

परि प्रिया दिवः कृविर्वयांसि नृस्योर्हितः । सुवानो याति कृविक्रतुः ॥ 1 ॥
 प्रप्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टो अद्भुहे । वीत्यर्ष चनिष्ठया ॥ 2 ॥
 स सूनुर्मातरा शुचिर्जातो जाते अरोचयत् । महान्मही ऋतावृधा ॥ 3 ॥
 स सप्त धीतिभिर्हितो नृद्यो अजिन्वदद्भुहः । या एकमर्क्षि वावृधुः ॥ 4 ॥
 ता अभि सन्तमस्तृतं महे युवानमा दधुः । इन्दुमिन्द्र तव व्रते ॥ 5 ॥
 अभि वह्निरमर्त्यः सप्त पश्यति वार्वहिः । क्रिविदेवीरतर्पयत् ॥ 6 ॥
 अवा कल्पेषु नः पुमस्तमांसि सोम योध्या । तानि पुनान जङ्घनः ॥ 7 ॥
 नू नव्यसे नवीयसे सूक्तार्य साधया पथः । प्रवद्रोचया रुचः ॥ 8 ॥
 पवमान महि श्रवो गामश्वं रासि वीरवत् । सना मेधां सना स्वः ॥ 9 ॥

(9)

10

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा छन्दः गायत्री देवता पवमानः सोमः

प्र स्वानासो रथाइवावन्तो न श्रवस्यवः । सोमासो राये अक्रमुः ॥ 1 ॥
 हिन्वानासो रथाइव दधन्विरे गर्भस्त्योः । भरासः कारिणामिव ॥ 2 ॥
 राजानो न प्रशस्तिभिः सोमासो गोभिरञ्जते । युज्ञो न सप्त धातृभिः ॥ 3 ॥
 परि सुवानास इन्दवो मदाय बर्हणा गिरा । सुता अर्षन्ति धारया ॥ 4 ॥
 आपानासो विवस्वतो जनन्त उषसो भगम् । सूरु अण्वं वि तन्वते ॥ 5 ॥
 अप द्वारा मतीनां प्रत्ना ऋण्वन्ति कारवः । वृष्णो हरस आयवः ॥ 6 ॥
 समीचीनास आसते होतारः सप्तजामयः । पदमेकस्य पिप्रतः ॥ 7 ॥
 नाभा नाभिं नू आ ददे चक्षुश्चित्सूर्ये सचा । क्वेरपत्युमा दुहे ॥ 8 ॥
 अभि प्रिया दिवस्पदमध्वर्युभिर्गुहा हितम् । सूरः पश्यति चक्षसा ॥ 9 ॥

(9)

11

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा छन्दः गायत्री देवता पवमानः सोमः

उपास्मै गायता नरः पवमानायेन्दवे । अभि देवाँ इयक्षते ॥ 1 ॥
 अभि ते मधुना पयोऽथर्वाणो अशिश्रयुः । देवं देवार्य देव्यु ॥ 2 ॥
 स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शमर्वते । शं राजन्नोषधीभ्यः ॥ 3 ॥
 बभ्रवे नु स्वतवसेऽरुणाय दिविस्पृशे । सोमाय गाथमर्चत ॥ 4 ॥
 हस्तच्युतेभिरद्रिभिः सुतं सोमं पुनीतन । मधावा धावता मधु ॥ 5 ॥
 नमसेदुर्प सीदत दुध्रेदुभि श्रीणीतन । इन्दुमिन्द्रे दधातन ॥ 6 ॥
 अमित्रहा विचर्षणिः पवस्व सोम शं गवे । देवेभ्यो अनुकामकृत् ॥ 7 ॥

इन्द्राय सोमं पातवे मदाय परिं षिच्यसे । मनुश्चिन्मनसस्पतिः ॥ 8 ॥
 पवमान सुवीर्यं रयिं सोमं रिरिहि नः । इन्दुविन्द्रेण नो युजा ॥ 9 ॥

(9)

12

(म.9, अनु.1)

ऋषिः काश्यपः असितः देवलः वा	छन्दः गायत्री	देवता पवमानः सोमः
-----------------------------	---------------	-------------------

सोमा असृग्रमिन्दवः सुता ऋतस्य सादने	। इन्द्राय मधुमत्तमाः	॥ 1 ॥
अभि विप्रा अनूषत् गावो वृत्सं न मातरः	। इन्द्रं सोमस्य पीतये	॥ 2 ॥
मदुच्युत्क्षेति सादने सिन्धोरूर्मा विपश्चित्	। सोमो गौरी अधि श्रितः	॥ 3 ॥
दिवो नाभा विचक्षणोऽव्यो वारं महीयते	। सोमो यः सुक्रतुः कविः	॥ 4 ॥
यः सोमः कलशेषां अन्तः पवित्र आहितः	। तमिन्दुः परिं षस्वजे	॥ 5 ॥
प्र वाचमिन्दुरिष्यति समुद्रस्यार्धिं विष्टिपि	। जिन्वन्कोशं मधुश्रुतम्	॥ 6 ॥
नित्यस्तोत्रो वनस्पतिर्धीनामन्तः संबर्दुघः	। हिन्वानो मानुषा युगा	॥ 7 ॥
अभि प्रिया दिवस्पदा सोमो हिन्वानो अर्षति	। विप्रस्य धारया कविः	॥ 8 ॥
आ पवमान धारय रयिं सहस्रवर्चसम्	। अस्मे इन्दो स्वाभुवम्	॥ 9 ॥

। इति षष्ठाष्टके सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ।